

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Toften 6, 6880 Tarm

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Anders Peter Hjorth-Hansen
Direkte telefon
9974 17 80
E-post
Anders.hjorth-
hansen@rksk.dk

Dato
15. juli 2014
Sagsnummer
2014

██████████
Lervangvej 13, Ølstrup
6950 Ringkøbing

Tillæg til

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup
6950 Ringkøbing

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebrug
18 f, m.fl., Degneboligen, Ølstrup
Husdyrbrug omfattet af § 12, stk. 3 i
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Ringkøbing-Skjern Kommune
DJ

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	[REDACTED] Lervangvej 13, Ølstrup 6950 Ringkøbing [REDACTED]																						
Bedriftens adresse	Lervangvej 13, Ølstrup																						
Bedriftens miljøkonsulent	Helle Borum Fastnet telefon: 9629 6666 Mobil: 2967 9435 E-mail: hbo@hflc.dk																						
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>18f</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20æe</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>13r</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20ø</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20z</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>22c</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>22f</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20ad</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20ac</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20b</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr><tr><td>20aa</td><td>Degneboligen, Østrup</td></tr></table>	18f	Degneboligen, Østrup	20æe	Degneboligen, Østrup	13r	Degneboligen, Østrup	20ø	Degneboligen, Østrup	20z	Degneboligen, Østrup	22c	Degneboligen, Østrup	22f	Degneboligen, Østrup	20ad	Degneboligen, Østrup	20ac	Degneboligen, Østrup	20b	Degneboligen, Østrup	20aa	Degneboligen, Østrup
18f	Degneboligen, Østrup																						
20æe	Degneboligen, Østrup																						
13r	Degneboligen, Østrup																						
20ø	Degneboligen, Østrup																						
20z	Degneboligen, Østrup																						
22c	Degneboligen, Østrup																						
22f	Degneboligen, Østrup																						
20ad	Degneboligen, Østrup																						
20ac	Degneboligen, Østrup																						
20b	Degneboligen, Østrup																						
20aa	Degneboligen, Østrup																						
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune																						
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	25197887 / 1007411711/ 59564																						
Ejendomsnummer	7600022044																						
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af §12, stk.3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug																						

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift miljøgodkendelse 2008		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Årsso (Farestald)	1000	160,87	1350	94,65
Årsso (Løbe- og Drægtighedstald)	1000	69,44	1350	219,31
I alt		230,31		313,94
Arealer		Ha		Ha
Ejet - udbringningsareal		207,47		262,80
Forpagtet areal		55,82		
Aftaleareal		208,07		0
Udbringningsareal i alt		471,36		262,80
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende Bebyggelse		6000		6000
Eksisterende gyllebeholder 1	3000	750	3000	750
Eksisterende gyllebeholder 2	2000	490	2000	490
Ny tilbygning til farestald		461		461
I alt	5000	7701	5000	7701

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Husdyrbruget på Lervangvej 13 deler udbringningsarealer (ejede og forpagtede) med husdyrbruget på Trehedevej 16, som har samme ejer. Der er, som følge heraf, lavet en samlet vurdering af udbringningsarealerne.

Tabellen på næste side er en oversigt over fordelingen af dyreenheder på de to husdyrbrug, samt antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser	Antal fravænnede grise per årso
Eksisterende løbe- og drægtighedstald					
Årso	Delvis spaltegulv, Løsgående	1350	219,31	1044	35
Eksisterende farestald					
Årso	Delvis spaltegulv, løsdrift	238	16,69	54	35
Eksisterende farestald					
Årso	Kassestier, fuldspalter	794	55,67	180	35
Ny stald Farestald					
Årso	Kassestier, fuldspalter	318	22,29	72	35
I alt		1350	313,95	1350	-

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Lervangvej 13	Antal DE	Trehedevej 16	Antal DE	I alt fra Lervangvej 13 og Trehedevej 16
Producerede gødning	Lervangvej 13	313,94	Trehedevej 16	223,49	537,43 DE
Tilført gødning		Ingen	Tilført gødning		Ingen
Afsat til aftalearealer	Trehedevej 18	67			
Afsat til aftalearealer	Lervangvej 16	117,50	I alt til aftalearealer		184,5 DE
	I alt til aftalearealer	184,5			
Til afsætning på ejede/forpagtede arealer	I alt på egne og forpagtede arealer	129,44	I alt på egne og forpagtede arealer	223,49	352,93 DE

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, ANSØGT DRIFT	4
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	4
1. MEDDELELSE AF TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	8
2. VILKÅR FOR TILLÆGGET TIL MILJØGODKENDELSEN	9
2.1 Generelt	9
2.2 Årsproduktion (ændring af vilkår 9 og 10 i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008).....	9
2.3 Opbevaringsanlæg generelt	9
2.4 Udbringningsarealer (ændring af vilkår 53,54,55 og 56 i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008).....	10
2.5 Foder	10
2.6 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	10
2.7 Ophør.....	10
3. FORMALIA.....	12
3.1 LOVGRUNDLAG	12
3.2 OFFENTLIGHED	12
3.3 KLAGEVEJLEDNING	12
3.4 UDNYTTELSE	13
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN.....	15
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	15
1.2 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	15
1.3 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	16
1.4 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	17
1.5 OPLYSNINGER OMKRING AREALER	21
1.6 OPLYSNINGER OM GØDNING	23
1.7 BEREGNINGER PÅ AREALER	25
1.8 OPBEVARINGSKAPACITET.....	26
1.9 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI).....	27
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR TILLÆGGET, TIL MILJØGODKENDELSEN.....	30
2.1 BAGGRUND.....	30
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	30
2.2.1 Afstandskrav	30
2.2.2 Beskyttelseslinjer	30
2.2.3 Kulturmiljø.....	30
2.2.4 Placering i landskabet	31
2.3 INDRETNING OG DRIFT	31
2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik.....	31
2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand	33
2.3.3 Medicin, olie og brændstof	34
2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald.....	34
2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld.....	34
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	34
2.4.1 Lugt.....	34
2.4.2 Støj.....	35
2.4.3 Lys.....	35
2.4.4 Fluer og skadedyr	35
2.4.5 Støv	35
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	35
2.4.7 Egenkontrol.....	36
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	36
2.5.1 Andre muligheder	36
2.5.2 0-alternativ	36

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

2.6 OPHØR.....	36
2.7 NATUR OG VAND	36
2.7.1 International natur – beskrivelse	36
2.7.2 Vandmiljøet.....	37
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn.....	38
2.7.4 Sædskifte	38
2.7.5 Bilag IV-arter.....	38
2.7.6 Nitrat til overfladevand.....	39
2.7.7 Risikoarealer.....	44
2.7.8 Fosforbelastning til vandområde.....	44
2.7.9 Ammoniak	46
2.7.11 Grundvand:.....	51
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	52
2.9 KONKLUSION.....	52
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	53
BEREDSKABSPLAN	53
KOMPOST TIL MARKSTAK.....	53
STØJ	53
BILAG 11: BESKRIVELSER AF NÆRMESTE NATURA 2000 OMRÅDER	62
BILAG 12: BAT EMISSIONSNIVEAU	66

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af tillæg til miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 27/11/2013 en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelsen af 18/01/2008 husdyrbruget, beliggende på adressen Lervangvej 13, Ølstrup. Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelsen omfatter en ændring af antallet af tilladte årssøer med smågrise fra 2150 svarende til 495,17 DE til 1350 årssøer med smågrise svarende til 313,95 DE. Den miljøgodkendte nye løbe- og drægtighedsstald er ikke opført og tilladelsen er bortfaldet. Den ny gyllebeholder med fast overdækning er heller ikke opført og dermed er tilladelsen til at opføre den også bortfaldet. Der er foretaget en tilbygning til de eksisterende stalde med en ny farestald på 461m², som godkendes med dette tillæg, idet denne tilbygning ikke er placeret som i miljøgodkendelsen.

Kort resumé

Afstandskrav

Alle afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt.

Ammoniak

Det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager på 30 % i forhold til "bedste staldsystem" er, ifølge ansøgningen opfyldt.

Lugt

Resultatet af lugtberegningerne viser, at ansøgningen overholder genekriterierne for lugtpåvirkningen til enkelt bolig, samlet bebyggelse og fremtidig og eksisterende byzone.

Fosfor

Ca. 35 ha af arealerne ligger i lavbundsområde og er enten drænet eller grøftet. For disse arealer må fosforoverskuddet maksimalt være på 2 kg/P/ha. De resterende arealer ligger udenfor fosforklasse.

Nitrat, overfladevand

Udvaskningen fra husdyrbrugets arealer er beregnet til at være 69,1 kg N/ha. Udvaskningen svarende til et plantebrug er 69,2 kg N/ha, ifølge ansøgningen. Alle arealer ligger udenfor nitratklasser.

Nitrat, grundvand

Ifølge ansøgningen ligger 23,51 ha i nitratfølsomt indvindingsopland. Kortværket i ansøgningsystemet er dog forældet. Ifølge den seneste udpegning er der ikke nitratfølsomme områder indenfor arealerne.

Natur

Der ligger flere §3 naturområder i tilknytning til husdyrbrugets arealer og anlæg. Der er tale om heder, moser, enge og søer. Der henvises til miljøvurderingen.

Arealer

Husdyrbruget på Lervangvej 13 deler udbringningsarealer (ejede og forpagtede) med husdyrbruget på Trehedevej 16. Der er, som følge heraf, lavet en samlet arealgodkendelse af udbringningsarealerne.

Der afsættes husdyrgødning til arealerne på Trehedevej 18 og Lervangvej 16. Begge ejendomme er miljøgodkendte efter henholdsvis §16 og §12 i husdyrloven.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 18f, Degneboligen Ølstrup, beliggende på adressen Lervangvej 13, 6950 Ringkøbing. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12, stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Tillægget til miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede/forpagtede arealer og omfatter en ændring i det tilladte husdyrhold fra 2150 årssøer med 30 smågrise pr.årsso i alt svarende til 495,17 DE til 1350 årssøer med 35 smågrise pr.årsso i alt svarende til 313,95 DE. Tillægget til omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 262,80 ha er udbringningsarealer.

Den dækker over samtlige ejede/forpagtede arealer under husdyrbruget på Lervangvej 13, Ølstrup, samt husdyrbruget på Trehedevej 16, Ølstrup.

Samtidig ophæves vilkår 11, 12, 13, 18,19,20, 21, 22, 23, 24, 25,26,27,28,29,30,31 i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008. Vilkårene ophæves, idet de ikke længere er relevante for husdyrbruget. Vilkårene relaterer til gyllekøling, den nye gyllebeholder, samt separationsanlægget, som ikke etableres i den fremtidige produktion.

Afgørelse om tillæg til miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 58845 , version 5.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Lervangvej 13, 6950 Ringkøbing meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for tillægget til miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i dette tillæg til miljøgodkendelse. Tillægget til miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår. Vilkår i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008 er stadig gældende for husdyrbruget, hvis de ikke er ændret i denne tillægsgodkendelse.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af tillægget til miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til miljøgodkendelsen må godt foregå, selvom byggeriet ikke er påbegyndt, inden miljøgodkendelsen er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet, inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 2 år efter at miljøgodkendelsen er meddelt, bortfalder.

2.2 Årsproduktion (ændring af vilkår 9 og 10 i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008)

- 3) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 4) Tillægget til miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 1350 årssøer med maksimalt 35 smågrise pr. årssø med en fravænningsvægt på 7,3 kg i alt svarende til 313,95 DE.

Note:

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 313,95 DE ikke overskrides.

- 5) Der må ikke på noget tidspunkt være flere dyr i staldene end svarende til antallet af stipladser i skemaet på side 4.

2.3 Opbevaringsanlæg generelt

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 6) Gyllebeholder 1 og 2 skal have fast overdækning i form af telt. Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal telt lukkes.

- 7) Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.

2.4 Udbringningsarealer (ændring af vilkår 53,54,55 og 56 i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008)

- 8) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 5 til 9.
- 9) På mark 4-0 må der ikke udbringes husdyrgødningen i en afstand på 20 meter fra de nærliggende § 3 vandhuller, hvor terrænet er meget stejlt (over 6 grader). (Se kort bilag 10)
- 10) På husdyrbrugets udbringningsarealer, må der i alt udbringes gylle og fast gødning med maksimalt 8668,99 kg P/år og 32.001,81 kg N/år i alt svarende til 1,33 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 11) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen inden planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vurderer herefter om udbringningen af husdyrgødning vil påvirke de nye arealer væsentligt.
- 12) Der skal etableres 13 % ekstra efterafgrøder, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet i årets markplan, udover det af Plantedirektoratets til enhver tid gældende lovpligtige krav om efterafgrøder.

2.5 Foder

- 13) Indholdet af N ab dyr pr. årssø pr. år må maksimalt være 24,22, beregnet efter formel fra 2013/2014.
- 14) Samtlige af husdyrbrugets søer på stald skal leve op til ovennævnte krav til fodring. Dokumentation for indholdet af N ab dyr pr år skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 mdr. i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentationen kan være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

2.6 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 15) Enzymet fytase skal anvendes i alle foderblandinger. Fytase doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af fytase skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.
- 16) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

2.7 Ophør

- 17) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes,

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

efter gældende regler.

Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende, skal anvendes til andet formål og såfremt de ved syn og skøn, vurderes misligholdt.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009 (Husdyrloven).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1280 af 8. november 2013 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 915 af 27. juni 2013 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1321 af 21. december 2011 (Olietankbekendtgørelsen).

3.2 Offentlighed

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 20. juni 2014 til og med den 11. juli 2014 (ved kontortidens ophør), hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort fredag den 18. juli 2014 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land og Vand, Toften 6, 6880 Tarm. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 15. august 2014, ved kontortids ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune sende dig en opkrævning på gebyret. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager check, eller kontanter. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence

3.4 Udnyttelse

Tillægget til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af tillægget til miljøgodkendelsen.

Hvis tillægget til miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne tillægsgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse af 18. januar 2008 skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2016.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

for Anders Peter Hjort-Hansen

Anders Peter Hjorth-Hansen
miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

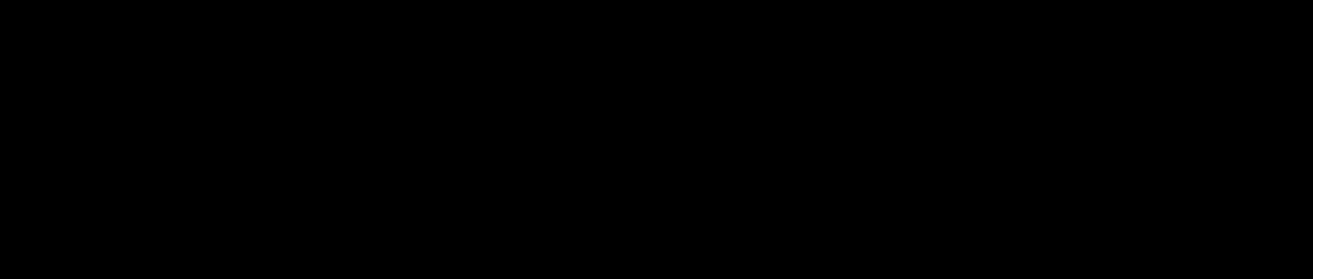
Kopi af udkast til tillæg til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger: [REDACTED]

Konsulent:

- Helle Borum, e-mail: hbo@hflc.dk

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Helle Borum, e-mail: hbo@hflc.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Høbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk, lp@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 58845, version 5.

1.1 Ikke teknisk resumé

Der er hermed udarbejdet et tillæg til godkendelsen af 2008, hvor produktionen maksimalt kommer op på 1350 årssøer. Der er bygget 72 nye farestier. Separationsanlægget bliver droppet. Der etableres ikke gyllekøling og der opføres ingen ny drægtighedsstald.

Der er etableret teltoverdækning på den sidste gylletank.

Arealerne til udspreddning af husdyrgødning er medtaget i denne ansøgning.

Der kan i fremtiden spredes husdyrgødning fra 1,34 DE/ha og der skal etableres 13% ekstra efterafgrøder ud over de lovmæssige krav. Dette er en konsekvens af, at husdyrbruget ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, hvor der er stigende dyretryk.

Der afsættes gylle til 2 gyllemodtagere: Sigurd Steiner, Trehedevej 18 (67 DE) og Niels Peter Jensen, Lervangvej 16 (119,2 DE). Begge er miljøgodkendt efter 2007.

1.2 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Stald anlæg med dyr, svarende til nudriften i miljøgodkendelsen af 18/1. 2008

Kategori	Staldsystem	Antal årssøer	Antal DE	Stipladser
Eksisterende farestald				
Årssøer	Løsdrift, delvis spaltegulv	200	13,91	54
Eksisterende løbe- og drægtighedstald				
Årssøer	Kassestier, fuldspalter	800	55,65	196
Eksisterende løbe- og drægtighedstald				
Årssøer	Løsgående, delvis spaltegulv	1000	161,17	750
I alt		1000	161,17	1000

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Stipladser
Eksisterende farestald				
Årssøer	Løsdrift, delvis spaltegulv	238	16,69	54
Årssøer	Kassestier, fuldspalter	794	55,67	180
Eksisterende løbe- og drægtighedsstald				
Årssøer	Løsgående, Spaltegulv	1350	219,31	1044
Ny tilbygning til farestald				
Årssøer	Kassestier, fuldspaltegulv	318	22,29	72
I alt		1350	313,95	1350

1.3 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Gyllebeholder 2	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	4 x 30,9	4 x 30,9	4 x 25	4 x 25
Lagerandel flydende i procent	60	60	40	40
Opbevaringskapacitet	3000 tons	3000 tons	2000 tons	2000 tons
Fast overdækning	Fast	Fast	fast	fast

Begge gyllebeholdere ligger nærmere end 100 meter fra vandhuller, som er over 100 m². Ifølge § 19 i husdyrbekendtgørelsen, skal gyllebeholdere beliggende i et risiko område eller nærmere end 100 meter til vandløb og søer over 100 m² være udstyret med alarm.

Begge gyllebeholdere skal derfor være udstyret med alarm.

1.4 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfyld kravet	-117,36 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	3161,82
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	1158,23
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	237,81
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	0,00

Påvirkning af natur

Oversigt over beregninger på ammoniakpåvirkning af natur

Naturpunkt (navngivet efter nærmeste stald/lager)	Kilde for ammoniak-fordampning (stald/lager)	Kildes andel af merdeposition i naturpunktet	Kildes andel af totaldeposition i naturpunktet (kildes andel + de andre kilders andele)	Total merdeposition i naturpunktet (kildes andel + de andre kilders andele)	Totaldeposition i naturpunkt (kildes andel + de andre kilders andele)
LA-133024	ST-198714	0,1	0,5	0,1	0,6
LA-133024	ST-198716	0,1	0,1		
LA-133024	LA-133024	0,0	0,0		
LA-133024	LA-150333	0	0		
LA-133024	LA-150334	0	0		
LA-133024	LA-133025	0,0	0,0		
LA-133025	ST-198716	0,0	0,0	0,0	0,3
LA-133025	ST-198714	0,0	0,2		

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

Naturpunkt (navngivet efter nærmeste stald/lager)	Kilde for ammoniakfordampning (stald/lager)	Kildes andel af merdeposition i naturpunktet	Kildes andel af totaldeposition i naturpunktet (kildes andel + de andre kilders andele)	Total merdeposition i naturpunktet (kildes andel + de andre kilders andele)	Totaldeposition i naturpunkt (kildes andel + de andre kilders andele)
LA-133025	LA-133024	0,0	0,0		
LA-133025	LA-150333	0	0		
LA-133025	LA-150334	0	0		
LA-133025	LA-133025	0,0	0,0		
LA-150333	ST-198714	0,0	0,0	0,0	0,0
LA-150333	ST-198716	0,0	0,0		
LA-150333	LA-133024	0,0	0,0		
LA-150333	LA-150333	0	0		
LA-150333	LA-150334	0	0		
LA-150333	LA-133025	0,0	0,0		
LA-150334	ST-198714	0,0	0,3	0,1	0,3
LA-150334	ST-198716	0,0	0,0		
LA-150334	LA-133024	0,0	0,0		
LA-150334	LA-150333	0	0		
LA-150334	LA-150334	0	0		
LA-150334	LA-133025	0,0	0,0		
ST-198714	ST-198714	0,1	0,5	0,1	0,6
ST-198714	ST-198716	0,1	0,1		
ST-198714	LA-133024	0,0	0,0		
ST-198714	LA-150333	0	0		
ST-198714	LA-150334	0	0		
ST-198714	LA-133025	0,0	0,0		
ST-198716	ST-198714	0,0	0,4	0,1	0,4
ST-198716	ST-198716	0,0	0,0		
ST-198716	LA-133024	0,0	0,0		
ST-198716	LA-150333	0	0		
ST-198716	LA-150334	0	0		
ST-198716	LA-133025	0,0	0,0		

Maksimaldepositioner

	kgN
Højeste merdeposition i naturområdet	0,1
Højeste totaldeposition i naturområdet	0,6

Naturalinje oversigt

Kilde for ammoniakfordampning (stald/lager)	Naturpunkt (navngivet efter nærmeste stald/lager)	Kildehøjde meter	Retning fra naturpunkt til kilde (grader)	Afstand fra stald/lager til naturpunkt (meter)	Ruhed opland	Ruhed natur
LA-133024	LA-133024	6	218,30	699,42	L	Mk
LA-133024	LA-133025	6	97,28	898,39	L	Mk
LA-133024	LA-150333	6	126,31	3223,39	L	Mk
LA-133024	LA-150334	6	271,54	874,77	L	Mk
LA-133024	ST-198714	6	218,30	699,42	L	Mk
LA-133024	ST-198716	6	166,38	856,02	L	Mk
LA-133025	LA-133024	6	231,92	833,40	L	Mk
LA-133025	LA-133025	6	96,74	673,30	L	Mk
LA-133025	LA-150333	6	128,27	3025,24	L	Mk
LA-133025	LA-150334	6	273,05	1098,50	L	Mk
LA-133025	ST-198714	6	231,92	833,40	L	Mk
LA-133025	ST-198716	6	181,51	797,38	L	Mk
LA-150333	LA-133024	6	293,81	3224,53	L	Mk
LA-150333	LA-133025	6	316,90	2378,76	L	Mk
LA-150333	LA-150333	6	125,66	99,60	L	Mk
LA-150333	LA-150334	6	298,93	3874,49	L	Mk
LA-150333	ST-198714	6	293,81	3224,53	L	Mk
LA-150333	ST-198716	6	293,75	2529,27	L	Mk
LA-150334	LA-133024	6	148,38	665,82	L	Mk
LA-150334	LA-133025	6	94,51	1678,93	L	Mk

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

Kilde for ammoniakfordampning (stald/lager)	Naturpunkt (navngivet efter nærmeste stald/lager)	Kildehøjde meter	Retning fra naturpunkt til kilde (grader)	Afstand fra stald/lager til naturpunkt (meter)	Ruhed opland	Ruhed natur
LA-150334	LA-150333	6	119,69	3890,71	L	Mk
LA-150334	LA-150334	6	273,39	92,02	L	Mk
LA-150334	ST-198714	6	148,38	665,82	L	Mk
LA-150334	ST-198716	6	130,82	1300,41	L	Mk
ST-198714	LA-133024	6	231,67	667,78	L	Mk
ST-198714	LA-133025	6	88,51	801,12	L	Mk
ST-198714	LA-150333	6	125,28	3071,37	L	Mk
ST-198714	LA-150334	6	279,31	977,64	L	Mk
ST-198714	ST-198714	6	231,67	667,78	L	Mk
ST-198714	ST-198716	6	170,94	706,10	L	Mk
ST-198716	LA-133024	6	235,00	705,27	L	Mk
ST-198716	LA-133025	6	87,66	747,52	L	Mk
ST-198716	LA-150333	6	125,72	3021,82	L	Mk
ST-198716	LA-150334	6	279,36	1032,44	L	Mk
ST-198716	ST-198714	6	235,00	705,27	L	Mk
ST-198716	ST-198716	6	175,24	689,96	L	Mk

Lugt

Lugtgeneregning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregningsmodel	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	FMk	422,14	422,14	363,32	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	270,10	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	133,49	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

Lugtgeneberegninger – Detaljer om staldafsnit

Byzone

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
Ingen data			

Samlet bebyggelse

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-198714	933,50	Nej	Nej
ST-198716	870,43	Nej	Nej

Enkelt bolig

StaldID	Afstand til område(meter)	Placering 300-60 grader (ja/nej)	Indgår staldafsnit i beregning for område (ja/nej)
ST-198714	244,38	Ja	Nej
ST-198716	307,56	Ja	Nej

Lugtemission fra produktioner

StaldID	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emmission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emmission fra produktion (OU)
ST-198714	SvSo12	238	54	11,88	0,00	712,80	3888,00	0,00%	712,80	3888,00
	SvSo10	794	180	39,60	0,00	2376,00	18000,00	0,00%	2376,00	18000,00
	SvSo07	1350	1044	229,68	0,00	13780,80	16704,00	0,00%	13780,80	16704,00
ST-198716	SvSo10	318	72	15,84	0,00	950,40	7200,00	0,00%	950,40	7200,00

1.5 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **13,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skitte	Ref. Sæd-skitte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-1	# 1,46	Nej	JB4	Ja	S4	S4	1,46	0,00	0,00	0,00	0,00	1,46	0,00	0,00	0,00
4-0	# 26,59	Ja	JB4	Ja	S4	S4	26,59	0,00	0,00	0,00	0,00	26,59	0,00	0,00	0,00
5-0	# 7,28	Ja	JB4	Ja	S4	S4	7,28	0,00	0,00	0,00	0,00	7,28	0,00	0,00	0,00
9-0	# 20,97	Nej	JB1	Ja	S4	S4	20,97	0,00	0,00	0,00	0,00	20,97	0,00	0,00	0,00
10-0	# 25,10	Ja	JB1	Ja	S4	S4	25,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00*	0,00*	25,10*	0,00*
11-0	# 18,90	Nej	JB1	Ja	S4	S4	18,90	0,00	0,00	0,00	0,00	18,90	0,00	0,00	0,00
13-0	# 4,40	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,40	0,00	0,00	0,00	0,00	4,40	0,00	0,00	0,00
14-0	# 16,28	Nej	JB1	Ja	S4	S4	16,28	0,00	0,00	0,00	0,00	16,28	0,00	0,00	0,00
15-0	# 9,73	Nej	JB1	Ja	S4	S4	9,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00*	0,00*	9,73*	0,00*
18-1	# 3,28	Ja	JB1	Ja	S4	S4	3,28	0,00	0,00	0,00	0,00	3,28	0,00	0,00	0,00
19-0	# 4,58	Ja	JB1	Ja	S4	S4	4,58	0,00	0,00	0,00	0,00	4,58	0,00	0,00	0,00
60-0	# 36,45	Nej	JB4	Ja	S4	S4	36,45	0,00	0,00	0,00	0,00*	36,45	0,00	0,00	0,00
62-0	# 3,64	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,64	0,00	0,00	0,00	0,00*	3,64	0,00	0,00	0,00
Total															

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skitte	Ref. Sæd-skitte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
63-0	# 4,24	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,24	0,00	0,00	0,00	0,00*	4,24	0,00	0,00	0,00
64-0	# 9,52	Nej	JB1	Ja	S4	S4	9,52	0,00	0,00	0,00	0,00*	9,52	0,00	0,00	0,00
65-0	# 5,11	Nej	JB1	Ja	S4	S4	5,11	0,00	0,00	0,00	0,00*	5,11	0,00	0,00	0,00
66-0	# 6,88	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,88	0,00	0,00	0,00	6,86	6,86	0,00	0,02	0,00
68-0	# 17,03	Ja	JB4	Ja	S4	S4	17,03	0,00	0,00	0,00	16,65	16,65	0,00	0,38	0,00
70-0	# 2,28	Nej	JB4	Ja	S4	S4	2,28	0,00	0,00	0,00	0,00	2,28	0,00	0,00	0,00
7-0	# 39,09	Ja	JB4	Ja	S4	S4	39,09	0,00	0,00	0,00	0,00	39,09	0,00	0,00	0,00
Total	262,80						262,80	0,00	0,00	0,00	23,51	227,58	0,00	35,23	0,00

Marker markeret med # er manuelt udpeget til at indgå i beregning af overfladeudvaskning svarende til et plantebrug.

De stjernemarkerede (*) arealer er manuelt redigerede af sønager til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk.

Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Areal noter

Navn	Areal note
10-0	Ca. 35 ha ligger i lavbundsområde. 35,23 ha er aktivt puttet i fosforklasse 2 for at efterleve udpegningerne og de deraf følgende krav.
62-0	I følge kortet NFI seneste udpegninger ligger alle arealer nu udenfor områder udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder (NFI)

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

Aftalearealer

Navn	ha	Områder omfattet af N- eller P-klasse 1- 3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
Ingen data			
Total	0		

1.6 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	21352,05	5465,19	0,00	226,14
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Minkgylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Dybstrøelse	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fast gødning	364,08	109,92	0,00	4,59
Husdyrbrugets samlede anlæg	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	34597,53	10096,79	0,00	365,00

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Afsat husdyrgødning

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Gylleaftaler i miljøgodkendelsen af 2008	Svinegylle	21397,40	6244,55	0,00	225,74

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	34552,18	9317,43	0	365,40
Fast gødning	364,08	109,92	0	4,59
Total	34916,26	9427,35	0	369,99

Harmonital

1,4 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	27636,95	7038,00	0,00	308,44
Husdyrbrugets samlede anlæg	Kvæggyllle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Minkgyllle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Dybstrøelse	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Fast gødning	400,49	119,85	0,00	5,50
Husdyrbrugets samlede anlæg	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00
Husdyrbrugets samlede anlæg	Svinegylle	21209,47	6117,52	0,00	223,49

Tilført gødningsmængde

Ingen

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Trehedevej 18	Svinegylle	6358,40	1833,97	0,00	67,00
Lervangvej 16	Svinegylle	10886,70	2772,41	0,00	121,50

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	31601,32	8549,14	0	343,43
Fast gødning	400,49	119,85	0	5,50
Total	32001,81	8668,99	0	348,93

Harmonital

1,4 DE/ha

1.7 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	227,58 ha	16,5 kg P/ha/år	15,4 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	16,5 kg P/ha/år	15,4 kg P/ha/år
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	35,23 ha	16,5 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	16,5 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-0,5 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **13,6 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **33,0 kg P/ha/år.**

P-fraførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **19,4 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **13,6 kg P/ha/år.**

Nitratberegning (Overfladevand)

Beregning af nitratudvaskning til overfladevand

Tabellen viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent.

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE_{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	75,2
DE_{reel}	1,33	69,1

Beregning af nitratudvaskningen til brug for afskæringskriterium 2A/2B

Merudvaskning fra husdyrbrug beregnes som difference mellem udvaskning ved DE_{reel} og udvaskning svarende til et plantebrug.

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	69,2
Merudvaskning fra husdyrbrug	-0,1

Beregning af maksimal nitratudvaskning på bedrifter med arealer, hvor der er krav om udvaskning svarende til et plantebrug.

Vægtet maksimal udvaskning på bedriften beregnes som et arealvægtet gennemsnit af udvaskning fra arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug og arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. Udvasningen ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug anvendes i vægningen i de tilfælde hvor denne er lavere end udvaskning svarende til et plantebrug.

	Maksimalt Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kgN/ha)
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer uden krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 0,00 % Omfatter: 0,00 % af arealet	0,00	0,0
Udvaskning svarende til et plantebrug: 100 % af arealet		69,2
Beregning af udvaskning ved det maksimale dyretryk (DE_{max}) på arealer med krav om udvaskning svarende til et plantebrug. DE reduktionsprocent: 100,00 % Omfatter: 100,00 % af arealet	1,40	75,2
Vægtet maksimal udvaskning på bedriften		69,2

Nitratberegning (Grundvand)

Systemet har foretaget en beregning på to arealer, men ifølge den seneste viden er ingen af arealerne indenfor nitratfølsom indvindingsopland.

1.8 Opbevaringskapacitet

Beregning af gylleopbevaringskapacitet Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing.

Gylle produceret på ejendommen	8323 m3
Vand tilledt fra befæstede arealer	0 m3
Vand tilledt fra vask af maskiner	0 m3
Vand tilledt fra andet	0 m3
I alt vand og gylle i gyllebeholdere	8323 m3

Behov for opbevaring ved krav til:

7 mdr opbevaringskapacitet	4855,0833 m3
9 mdr opbevaringskapacitet	6242,25 m3

Der er medtaget de 1400 m3 overskudskapacitet, der er på Trehedevej 16.

Der er derudover også plads i gyllekanalerne.

Gyllebeholdere

Adresse	Nudrift		Ansøgt	
	kapacitet	% i tanken	kapacitet	% i tanken
Lervangvej 13	3000 m3	47	3000 m3	47
Lervangvej 13	2000 m3	31	2000 m3	31
Trehedevej 16	1400 m3	22	1400 m3	22
Adresse aftaletank	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
	0 m3	0	0 m3	0
Opbevaringskapacitet i alt	6400 m3	100	6400 m3	100

Opbevaringskapacitet i måneder **9,227442**

Gyllekanaler medregnet i opbevaringskapacitet

ja	nej
	x

Udfyldt af Miljørådgiver Helle Borum

Dato 19-06-2014

1.9 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing.

Redegørelse for BAT

Anlæg

I forbindelse med ansøgningen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. §12 er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

De vigtigste anvendte virkemidler er:

Virkemiddel	Effekt
<p>Staldsystemer</p> 	<p>Søer: Der er fuldspalter i farestierne. Søerne er løsgående i 54 af farestierne. Der er delvis spaltegulv i drægtighedsstierne, hvor søerne går løse. I løbe-/kontrolafdelingen er søerne opboksede i maksimalt 4 uger efter løbning. Der er ligeledes delvis spaltegulv i de stier.</p>
<p>Mere effektiv fodring</p>	<p>Der anvendes fodertilpasning som virkemiddel. Der anvendes en type 2 foderkorrektion for kvælstof i den fremtidige produktion.</p> <p><u>Forudsætninger:</u> FE/årsso: 1540 FE Råprotein/FE: 133,0 g Antal fravænnede grise/årsso: 35 Fravænningsvægt: 7,3 kg</p> <p><u>2013/14 formlen:</u> $\frac{(((FE \text{ pr. årsso} \times g \text{ råprotein pr. FE})/6250)-1,98-(\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{25,56}$</p>

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

	<p>$\frac{(((1540 \text{ FE} \times 133,0 \text{ g})/6250) - 1,98 - (35 \times 7,3 \text{ kg} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{25,56} = 0,948$</p> <p>Korrektionsfaktoren for kvælstof må ikke overstige 0,948</p> <p>Der tilsættes fytase til foderet for at opnå en større udnyttelse af fosforen i foderet.</p>
Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i alle stalde minus farestier. Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.</p> <p>Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, -der er derfor ikke lavet økonomiske afvejsninger af alternativer.</p>
Management	<p>Danish Crowns "Code of Practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnets. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR- registret.</p> <p>Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.</p> <p>Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.</p> <p>Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk, - således årlige tilsyn med anlæggene og styringer.</p> <p>Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.</p>
Vand- og energiforbrug	<p>Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i stalderne.</p> <p>Der anvendes udelukkende drikkekopper, hvorved vandspild undgås.</p> <p>Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter stalderne vaskes med højtryksrensere med</p>

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på adressen
Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing

	<p>koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.</p> <p>Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes, og energispild undgås.</p> <p>Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.</p>
Husdyrgødningsopbevaring	<p>Der er teltoverdækning på gyllebeholderne, så lugt og ammoniakfordampning begrænses. Tilstand og vedligehold dokumenteres med logbog.</p> <p>Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger og dens vægge er tætte og beskyttede mod tæring.</p> <p>Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, og gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.</p> <p>Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.</p>

Andre BAT-teknologier er fravalgt med følgende begrundelser:

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Biologisk luftvasker	Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.
Benzoesyre i foderet	Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin. Med forventet prissætning af Benzoesyre i 2014 vil omkostningen udgøre ca. 20 kr./slagtesvin. Med nutidens DB i slagtesvineproduktionen er tilsætning af Benzoesyre ikke økonomisk relevant. Benzoesyre er ikke godkendt til søer.

Bilag 2. Miljøvurdering for tillægget, til miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug efter ændringen.

Nedenstående belyser endvidere, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

2.1 Baggrund

Husdyrbruget omfatter anlæg, stalde og lagre på Lervangvej 13, samt egne og forpagtede udbringningsarealer. Husdyrbruget deler arealer med husdyrbruget på Trehedevej 16 og husdyrbruget på Flyvepladsvej 3 og der er derfor lavet en samlet miljøvurdering af arealerne.

Der afsættes husdyrgødning til husdyrbrugene på Lervangvej 16 og Trehedevej 18, som begge er miljøgodkendte. Aftalearealerne er derfor ikke en del af denne vurdering.

Husdyrbruget er ikke teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug tilhørende samme ejer, så der vurderes udelukkende på anlæggene på Lervangvej 13.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2013 til 2025 et særligt værdifuldt kulturmiljø

Der er tale om et sammenhængende område med gravhøje mellem Dejbjerg og Torsted.

Der opføres ikke nye anlæg indenfor kulturmiljøerne.

Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

På husdyrbrugets arealer ligger der beskyttede diger efter Museumsloven § 29a (se bilag 9). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der findes gravhøje på, eller ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 9) og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 meter fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 meter fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet,

Husdyrbruget er placeret uden for bevaringsværdige landskabsområder og større uforstyrrede landskabsområder.

Der er opført begrænset byggeri i form af en mindre tilbygning til eksisterende stalde.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte ændring af husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 313,94 DE.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde, samt nybyggeri/gennemgribende reoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Med hensyn til mink, er der fra Natur og Miljøklagenævnet afgjort to afgørelser, som fastlægger BAT-niveauet for mink. Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 4565,62 kg NH₃ (Se bilag 12). For de søer (54) , som går frit i den løsgående farestald, er der beregnet et BAT-niveau svarende til niveauet for fuldspalter på 1,43 kg N/ årsso. Der er ikke fastlagt et emissionsniveau for det pågældende staldsystem farestald, løsdrift, delvis spaltegulv. Kommunen vurderer, at niveauet for søer er det bedst mulige emissionsniveau.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 4626,21 kg NH₃, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for ammoniak, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning, i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT - emissionsniveau for bedriften på 7220,85 kg P/DE ab lager. Se bilag 12

Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 7157,85 kg P/DE ab lager, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Staldindretning

Der foretages ingen renoveringer af de eksisterende stalde i forbindelse med dette tillæg. Staldene står ikke overfor en renovering i nærmeste fremtid.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT med hensyn til staldindretning.

Management

Der er indført "Danish Crowns "Code of Practice".

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug.

Der indberettes til CHR.

Der er lavet en beredskabsplan.

Journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.

Mekanisk udstyr kontrolleres dagligt for funktionssvigt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management-

Foder

Der anvendes fodertilpasning som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen. Der er foretaget en type 2 korrektion af foderforbruget på 1540 FE, antal foder enheder 133,0 g råprotein/FE, antal fravænnede grise pr.årsso 35, samt en ændret fravænningsvægt på 7,3 kg.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Primært drikkevand til dyrene og en mindre del til rengøring af staldene.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Der er teltoverdækning på gyllebeholderne. Der føres logbog

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringningen af husdyrgødning skal foregå efter de gældende regler, som bestemmer hvornår og efter hvilken metode, der må udbringes husdyrgødning. Kommunen vurderer, at, hvis disse regler overholdes, lever udbringningen op til BAT standarden for husdyrbruget,

Alternativer og fravalg BAT

Ansøger har fravalgt brugen af følgende teknikker:

- biologisk luftrensning
- gyllekøling
- Gylleforsuring
- Gylleseparation
- kemisk luftrensning,
- Ændring af ventilationsafkast
- Benzoesyre i foderet

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at fra valget af de ovennævnte teknikker er velbegrundet, ud fra økonomiske og tekniske hensyn.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning.

Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.2 Håndtering af regnvand og restvand

Der ændres ikke væsentlig i håndteringen af regnvand og restvand (spildevand) fra produktionen. Restvand ledes til gyllebeholder fra de befæstede arealer. Regnvand nedsives til dræn.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.3 Medicin, olie og brændstof

Der er stillet vilkår i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008 til opbevaring af olie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af fyringsolie og brændstof.

2.3.4 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår i miljøgodkendelsen af 18. januar 2008 om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.5 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med miljøgodkendelsen er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår i miljøgodkendelsen om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter henholdsvis den nye lugtvejledning, samt FMK-modellen. Lugtgeneafstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	422,14 meter
Samlet bebyggelse:	270,10 meter
Enkelt bolig:	133,49 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 870,43 meter til samlet bebyggelse og 244,38 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Spjald) er ca. 5 km.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden"

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.2 Støj

Støjkloder fra husdyrbruget udgøres primært af transport og håndtering af foder m.v.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af dette tillæg til miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Lys er tændt i staldene mellem 7.00-15.30.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der er begrænset udendørsbelysning.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår til støv og indretning af fodersiloer

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til forøgede støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil ikke betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget.

Antallet af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om, hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der henvises til de vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen vedrørende egenkontrol.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye tilbygning til farestalden har været overvejet, men at den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter ændringen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at miljøpåvirkningen som følge af ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand. Der er endvidere stillet vilkår om, Kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, markfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget, deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområder er habitatområde Ringkøbing Fjord, som ligger ca. 8 km fra husdyrbrugets anlæg og ca. 5 km fra husdyrbrugets arealer. Alle arealerne ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord. Derudover ligger ca. 25 ha i oplandet til Stadil Ford og Vest Stadil Fjord.

For beskrivelser af de nærmeste internationale naturområder henvises til bilag 10.

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte, eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

En del af husdyrbrugets arealer ligger ved, eller i oplandet til vandløb Ølstrup Bæk, Flytkær Bæk, Randbæk og Herborg Bæk. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

I den konkrete sag er det ikke vurderet, om der er målopfyldelse for vandløbene.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 10 meter randzoner langs visse vandløb, vil påvirkningen på vandløbene fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til vandløbsloven, gælder følgende for flere af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter.*

Det betyder, at der er krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmmer ved vandløb" på bilag 5a og b. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem, der udbringer gyllen, eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb, der er omfattet af Lov om randzoner og Lov om ændring af lov om randzoner. For disse vandløb gælder:

- *Der må ikke på indtil 10 meter fra bredden foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning, eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 262,80 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Opland
Ca. 25	Stadil Fjord /Ringkøbing Fjord
Ca. 237,8	Ringkøbing Fjord

2.7.4 Sædskifte

På alle marker er der valgt et S4 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for disse arealer.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet.

Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de

udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV. For dyrearterne er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandre. For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padde påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

2.7.6 Nitrat til overfladevand

Kvælstofafstrømningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er det sket et tydeligt fald i kvælstoftilførslen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III" er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord, som er et kvælstofsårbart Natura 2000-område. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II, eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet som udgangspunkt er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,4 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 75,1 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,33 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 69,1 kg N/ha/år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Beskyttelsesniveauet for nitrat til overfladevand i husdyrloven er midlertidigt og er fastlagt på grundlag af fremskrivninger, der viser, at husdyrproduktionen er konstant, men samles på færre og større husdyrbrug. Beskyttelsesniveauerne er endvidere, ifølge Miljøstyrelsen, fastlagt ud fra vandområdernes sårbarhed, samt ud fra risikoen for udvaskning af nitrat fra rodzonen til vandområdet (reduktionspotentiallet). Beskyttelsen sikrer, at i områder med et ringe, eller meget ringe N-reduktionspotentialer sker der en skærpet regulering, der samlet set vil nedbringe udvaskningen til de sårbare vandområder.

Husdyrlovens fastlagte beskyttelsesniveauer udgør en grænse for, hvornår der som udgangspunkt vil ske en væsentlig virkning på miljøet, både fra ansøgte projekt i sig selv, samt fra ansøgte projekt i sammenhæng med andre planer og projekter. Ifølge Miljøstyrelsen har husdyrloven med andre ord indarbejdet både væsentlighedskriterier og kumulationskriterier, så det sikres, at det kun undtagelsesvis er nødvendigt at skærpe kravene, ud over de fastlagte beskyttelsesniveauer for nitrat til overfladevandet.

Grundlag for skærpet nitratbeskyttelse.

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse eller godkendelse af et husdyrbrug, skal vurdere om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf foretages der, for husdyrbruget, en konkret vurdering af om der er grundlag for en nitratbeskyttelse, som er højere end den generelle beskyttelse.

I forhold til skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande, har Miljøstyrelsen, fastlagt følgende afskæringskriterium:

Et projekt for husdyrbrug, kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder, end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der

modsvarende miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade, et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv.

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af pkt. 1, projektet i kumulation:

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til nitratudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007.

- For alle dambrugene i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne til de to oplande viser, at der siden 2007 er sket et fald på 3,17 tons i udledning af nitrat til Stadil Fjord og 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord.

Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedslivningstilladelser der gives og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunnet lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg.

Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til sårbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist, skal have etableret nedslivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til de 2 oplande, har været faldende inden for den sidste år-række og vil blive ved med at falde de kommende år.

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer i forhold til antal dyreenheder i oplandet, at nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 18. februar 2013) viser, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord og dermed indenfor kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2012 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 1,15 % fra 236437,5 DE i 2007 til 239164,9 DE i 2012.

I henhold til Miljøstyrelsen, kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen ikke er større end den, der svarer til et planteavlsbrug. I tilfælde af, at udvaskningen er større, kan den reduceres med en række virkemidler f.eks:

- Reducerede gødningsnormer
- Flere efterafgrøder
- Ændret sædskifte
- Afbrænding af husdyrgødning
- Separering af husdyrgødning
- Afsætning til biogasanlæg

I det konkrete projekt, er udvaskningen fra et planteavlsbrug, i ansøgningen, beregnet til 69,2N/ha. Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt, DEreel, er jf. ansøgningen 69,0N/ha og overstiger dermed ikke udvaskningen, der svarer til et planteavlsbrug.

Ansøgeren har i det konkrete projekt valgt at anvende 13% ekstra efterafgrøder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at påvirkningen fra projektet i kumulation med andre planer og projekter, opfylder afskæringskriterie 1 i forhold til påvirkning af overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rastoområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af Pkt. 2A og 2B, projektet i sig selv:

Husdyrbrugets udbringningsarealer har, det lukkede bassin Ringkøbing Fjord som slutrecipient (modtager) og er derfor omfattet af det skærpede krav på 1 %.

På baggrund af Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om størrelsen af landbrugsarealer og den samlede kvælstofudvaskning fra oplandene, er det beregnet, hvor stor en påvirkning af recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningen er gennemført som et "Worst cases" scenarie, hvor der er valgt det mindst mulige reduktionspotentiale og regnet på den totale kvælstofudvaskning, i stedet for merudvaskningen fra et husdyrbrug.

**Opgørelse af worst case nitratudvaskning til overfladevand beregnet i
nedenstående skema:**

Stadil Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	25563
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	524000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsarealer i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		25,7
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	69
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	426
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Stadil Fjord (%)		0,081
Ringkøbing Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	230073
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	2752000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsareal i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		237,1
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	69
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	4090
Kvælstofudvaskning fra Stadil Fjord efter 67 % reduktion	(kg/N)	141
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord (%)		0,154
Nørresø		
Landbrugsareal i opland	(ha)	1033
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	29000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsarealer i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		18
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	69
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	0
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Nørresø (%)		0
Nissum Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	96000
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	1902000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsarealer i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 75 - 100 %) (ha)		0
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	69
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	0
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Nissum Fjord (%)		0

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af worst case scenariet af husdyrbrugets maksimale andel af kvælstofudvaskningen til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord, at afskæringskriterie pkt. 2A og 2B er opfyldt, idet påvirkningen fra projektet i sig selv, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland og derfor ikke vil påvirke overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning.

Samlet set, er det derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der på baggrund af den konkrete vurdering af ansøgningen, ikke er behov for en skærpelse af den generelle nitratbeskyttelse af overfladevande.

2.7.7 Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder, som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger.

Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt viser dog, en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skrånere, eller afvandes, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

På mark 4-0 skrånere arealet 6 grader eller mere ned mod to forskellige vandhuller. Der må på disse områder ikke udbringes husdyrgødningen indenfor 20 meter fra vandhullerne jf. vilkår 8. Der henvises til Bilag 10.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

2.7.8 Fosforbelastning til vandområde

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 6 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen, afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Ringkøbing Fjord. 25,7 ha af arealerne afvander desuden til Natura 2000-området Stadil Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer ligger ifølge ansøgningen på (JB1) og (JB4) jorde.

35,23 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænede/grøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

Ifølge ansøgningen ligger 227,58 ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-områderne mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning).

Ifølge ansøgningen tilføres der via husdyrgødningen 33,0 kg P/ha/år til arealerne og der fraføres via afgrøderne 19,4 kg P/ha/år fra arealerne. Det giver et gennemsnitligt fosforoverskud på 13,6 kg P/ha/år. Ifølge ansøgningen overholdes husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau, idet overskuddet på bedriftsniveau er -0,5 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud. Dette niveau overholder ansøgte projekt, ifølge ansøgningen ved anvendelse af et reduceret dyretryk på 1,33 DE/ha.

Grundlag for skærpelse af husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse, eller godkendelse af et husdyrbrug skal vurdere, om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf, foretages der for husdyrbruget en konkret vurdering af, om der er grundlag for en fosforbeskyttelse, der er højere end den generelle beskyttelse.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til fosforudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007 og der vurderes derfor kun på husdyrbrugets påvirkning.

Det antages, at grænsen for at se en påvirkning af Natura 2000 områderne, er den samme for fosfor som for nitrat. En påvirkning på under 1 % af den samlede fosforpåvirkning til et lukket bassin som Ringkøbing Fjord, vurderes derfor ikke, at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret.

I oplandet til Ringkøbing Fjord har der været en stigning i dyretrykket på 1,15 % fra 236437,5 DE i 2007 til 239164,9 DE i 2012, hvilket skal indgå i vurderingen.

På baggrund Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om, den samlede fosforudvaskning fra oplandene er det beregnet, hvor stor en andel af udvaskningen til recipienterne som ansøgningen i sig selv vil medføre. Der er regnet med, at der i gennemsnit er ophobet 2000 kg P/ha i de øverste 25 cm af landbrugsjord og beregningen er gennemført som et worst cases scenarie, hvor der er valgt en maksimal udvaskning på 1 kg P/ha, i stedet for det gennemsnitlige på 0,2 - 0,5 kg P/ha og der er regnet på den samlede påvirkning i en afskrivningsperiode på 20 år.

Opgørelse af "Worst case" fosforudledning til overfladevand beregnet i nedenstående skema:

Beregning af forøgelsen i jordens fosforpulje				
Fosforoverskud på husdyrbruget (kgP/ha)	12,6			
Fosfor i jordens øverste 25 cm (kgP/ha)	2000			
Forøgelse af fosforpulje i den 20 årige afskrivningsperiode. (%)	12,6			
Vandområde	Ringkøbing Fjord	Stadil Fjord	Nørresø	Nissum Fjord
Beregning af fosforudledning				
Beregning af fosforudvaskning				
Husdyrbrugets udbringningsareal i opland (ha)	0	0	0	0
Worst case udvaskning (kgP/ha)	1	1	1	1
Worst case udvaskning fra husdyrbruget (kg P)	0	0	0	0
Beregning af husdyrbrugets andel af fosforudvaskning i opland				
Total fosfor udledning til recipient. (kg)	93000	16000	700	41000
Husdyrbrugets andel af udledning (%)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beregninger, at selv om dyretrykket er stigende i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord, ligger husdyrbrugets fosforbidrag langt under grænsen på 1 % af den samlede fosforudledning og derfor ikke vil påvirke Natura 2000-området Ringkøbing Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer derfor ikke, at der er grundlag for en skærpelse af den generelle fosforbeskyttelse, idet husdyrbruget, ifølge beregningerne, ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

2.7.9 Ammoniak

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt.

Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 % dog med visse modifikationer jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 117,36 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske

interesser.

2. Om de aktuelle område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder for så vidt angår skove om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de forskellige kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følge af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 8 km fra anlægget beliggende ned til Ringkøbing Fjord. Området er et rigkær, som er et ammoniakfølsomt naturområde.

Tålegrænsen for naturområdet vurderes til at være mellem 15-25 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2012 beregnet til 12,9 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

I kraft af den store afstand til naturområdet er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor Natura 2000 områder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Natura 2000 områder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 2 natur er ca. 3 km. Området er en B-målsat beskyttet hede

Heden vurderes til at have en tålegrænse på mellem 10-20 kg N.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) i 2012 beregnet til 16,4 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Der er beregnet, at mer- og totalbelastningen med ammoniak til husdyrbruget svarende til 0,0 kg N/ha. Der kan altså ikke beregnes en påvirkning af området.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre Kategori 2 naturområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Kategori 2 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3- natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret moser, som kan være kvælstoffølsom Kategori 3 natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Derudover er der registreret flere vandhuller og enge, som også er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3 naturområderne indenfor 1.000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning i forhold til anlægget	N-dep beregning	Målsætning i Kommuneplan
Mose	Ca. 600 meter	NØ	0,1	C
Mose	Ca. 1000 meter	Ø	0,1	C
Overdrev/eng (ny natur)	Ca. 600 meter	V	0,1	Ingen
Potentielt Ammoniak følsomme skov område	Ca. 700 meter	V	0,1	Ingen
Eng (ny natur)	Ca. 700 meter	N	0,1	Ingen

Naturområderne har enten ingen målsætning eller er C-målsatte, ifølge den gældende kommuneplan. For C- målsatte områder gælder, at de er beskyttede naturtyper, som på langt sigt har potentiale til at kunne udvikles til nye naturområder. Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

Tålegrænsen for moser og enge ligger mellem 15-25 kg N. Baggrundsbelastningen med ammoniak for området ligger på ca. 16 kg N/ha. Hermed er den lave ende af tålegrænsen allerede overskredet.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Naturområderne ligger under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3 natur.

Der er registreret et potentielt ammoniakfølsomt skovområde ca. 700 meter vest for husdyrbruget. Området ligger i tilknytning til et eng/overdrevsområde. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til området på 0,1 kg N /ha/år.

Idet merbelastningen ligger under 1 kg/N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens artssammensætning og biologiske tilstand.

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer derudover flere vandhuller, som er beskyttet § 3 natur. Vandhullerne vurderes til at ikke at være særlig ammoniakfølsomme, idet de er næringsstofpåvirkede fra omkringliggende marker og dermed allerede påvirkede. Kommunen vurderer, at ændringen af husdyrbruget derfor ikke vil medføre påvirkning af vandhullerne, idet områderne ikke er ammoniakfølsomme naturtyper.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3 natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3 natur. Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Flere af udbringningsarealerne grænser op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 5a og b). Der er tale om § 3 hede, enge, mose og søer.

På mark 7-0 ligger der 2 uregistrerede §3 beskyttede vandhuller. Vandhullerne vil blive registreret i forbindelse med opdateringen af §3 naturen i kommunen.

Ingen af udbringningsarealerne grænser op til § 3-beskyttede ammoniakfølsomme naturområder (Kategori 1 natur) beliggende indenfor Natura 2000-område.

Ingen af områderne grænser op til kategori 2 heder eller overdrevsområder.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning, vil påvirkningen med ammoniak, selv tæt på naturområderne, være langt under 1 kg N/ha/år, hvis gyllen nedbringes, nedfældes, eller der anvendes fersket gylle. En påvirkning over 1 kg N/ha/år til naturen vurderes, som værende væsentlig og kan medføre tilstandsændringer af naturområderne, mens en påvirkning under 1 kg N/ha/år vurderes som uvæsentlig.

Al udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved nedfældning på arealer uden etablerede afgrøder til høst og på fodergræsmarker. Alternativ kan der anvendes

gylleforsuring, hvis der anvendes en teknologi, der står opført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Kommunen vurderer, at de generelle regler om nedfældning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte områderne imod påvirkning.

Mark 4-0 skråner på dele af grænsen 6 grader eller mere ned mod vandhuller. Indenfor 20 meter til vandhullerne, må der her ikke udbringes husdyrgødning, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens §30, stk.3. (Se Bilag)

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområder ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte området imod påvirkning af tilstanden.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt, som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.7.11 Grundvand:

Udbringningsarealerne ligger i område med særlige drikkevandsinteresser.

Op til husdyrbrugets arealer er der to markvandingsboringer (grønne punkter på Bilag 8). Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 meter for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 meter for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Fra 1. august 2011 blev det lovpligtigt, at etablere en 25 meter beskyttelseszone omkring almene indvindingsboringer, hvor der ikke må dyrkes, gødes, eller sprøjtes med pesticider. Almene indvindingsboringer er boringer, der forsyner mindst 10 ejendomme med vand.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger, ifølge Miljøstyrelsens kortværk (seneste viden), uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet, ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde, at de generelle afstandskrav beskyttelsesniveauer skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til, at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Ændring af dyreholdet til 1350 årssøer med 35 smågrise pr.årsso i alt svarende til 313,95 DE kan tillades, idet ændringen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, § 7-beskyttede naturområder, Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), grundvand, herunder nitratfølsomme indvindingsområder, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende, allerede efter 1–2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for hvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter, også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Støj

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Støjmålinger skal udføres, som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden.

Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Signatur

Opbevaringslagre, Lervangvej 13

- Gylletank 1
- Gylletank 2

Staldafsnit, Lervangvej 13

- Eksisterende sostalde
- Ny farestald

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Tøftens 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Heide:

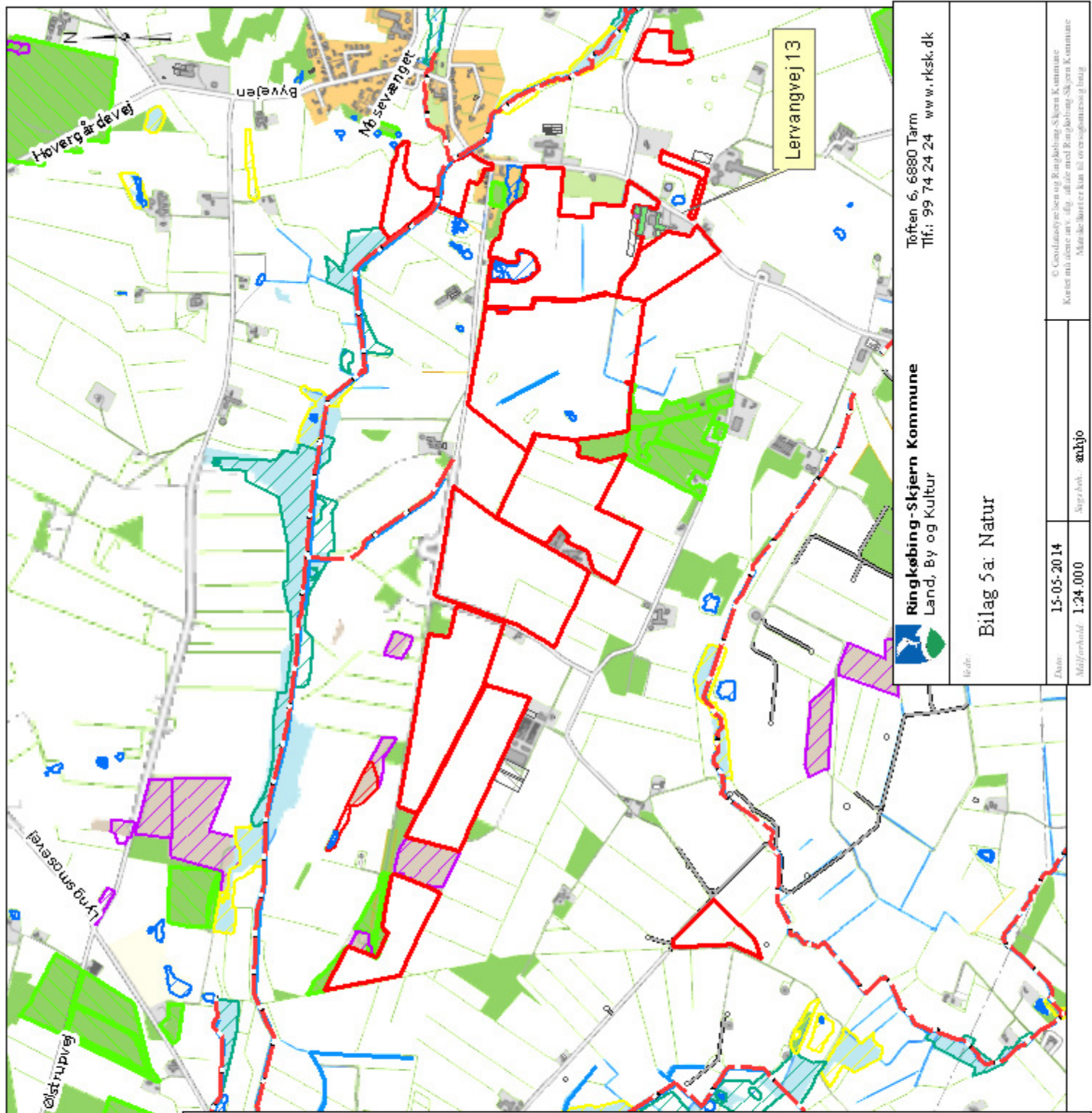
Situationsplan

Dato: 15-05-2014

Målforhold: 1:1.190

Signatur: anbj

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anv. dgl. udle til Ringkøbing-Skjern Kommune
Måskeforter kan til oversigtsses g lrig

Signatur

- 2m bredder ved vandløb
- Beskyttede vandløb

Opbevaringslagre, Lervangvej 13

- Navn**
- Gylletank 1
 - Gylletank 2

Staldafsnit, Lervangvej 13

- Navn**
- Eksisterende sostalde
 - Ny farestald

AreaType

- Udbringning

Økologiske forbindelser

- Områder med særlige økologiske forbindelser
- Potentielle naturbeholdelsesområder

Beskyttet natur (§3)

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strendeng
- Sø
- "Anden kvelestofsel som naturområde"
- Pot. ammoniakfølsom skov
- EF habitat områder
- EF fuglebeskyttelsesområder
- Ram sarområder

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Tøftens 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

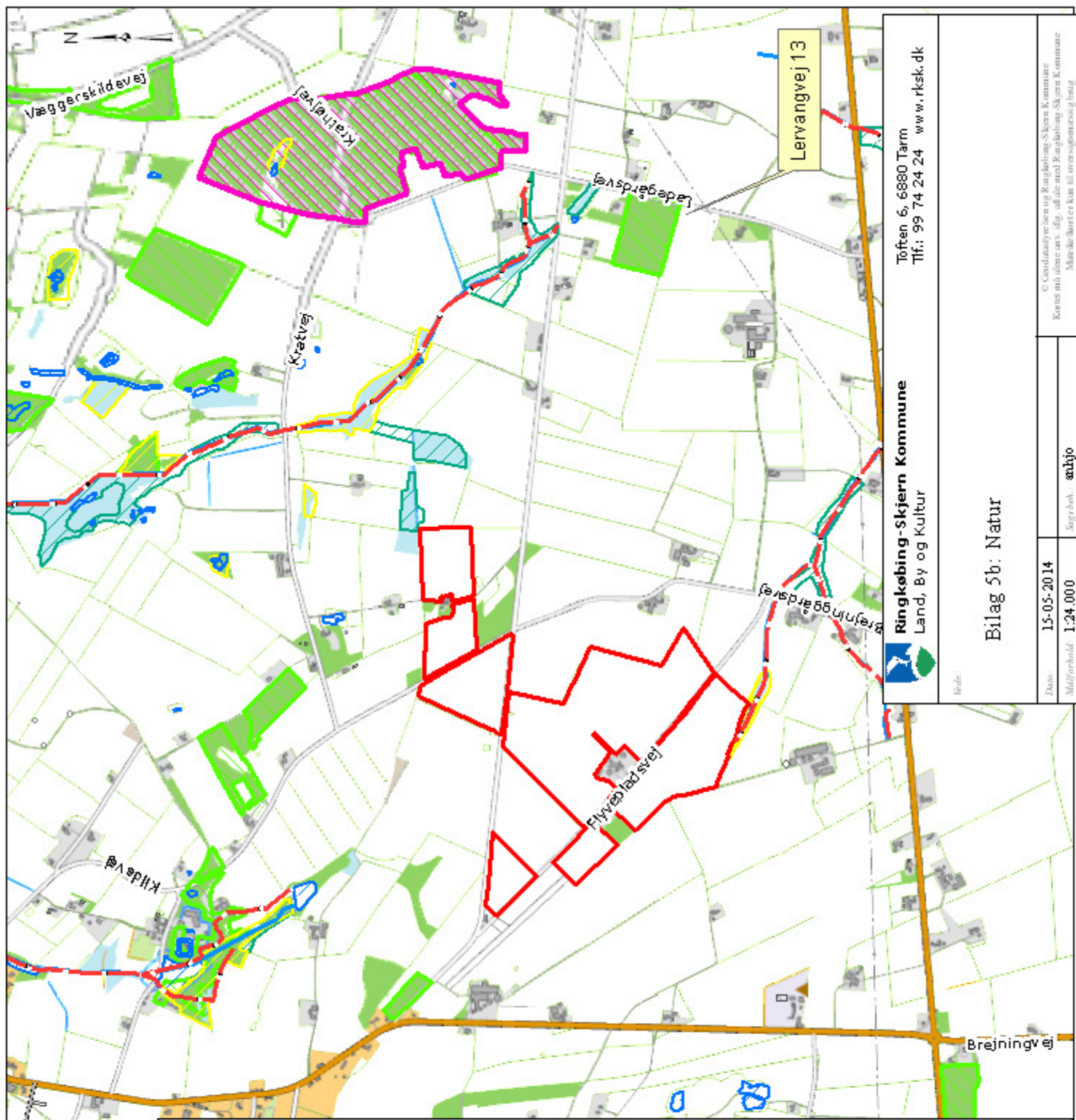
Bilag 5a: Natur

Dato: 15-05-2014

Målestok: 1:24 000

Signatur: anjo

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kartet må ikke anv. dgl. uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune
Måske kan det være interessant

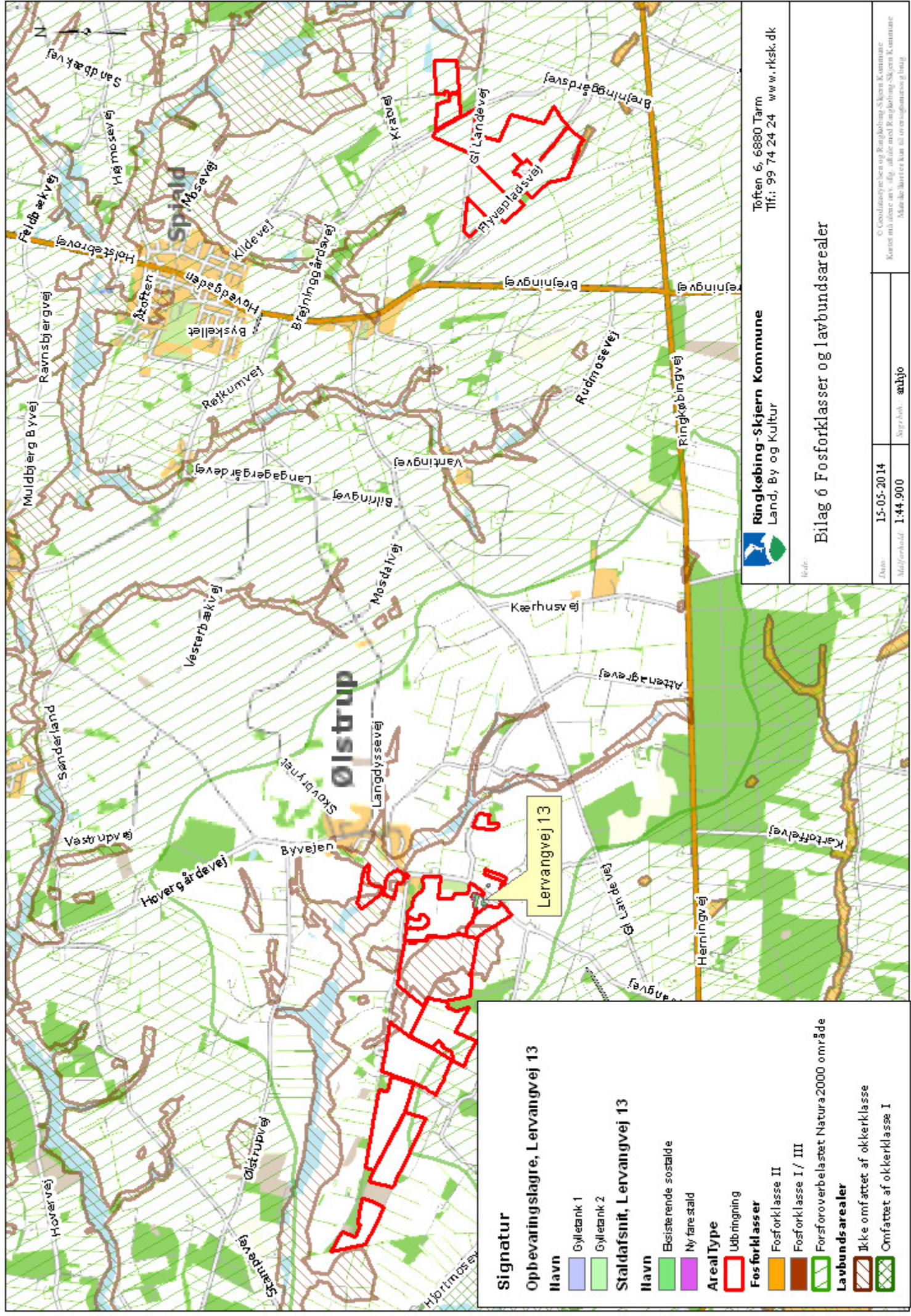
Signatur	2m bræmmer ved vandløb
	Beskyttede vandløb
Opbevaringslagre, Lervangvej 13	
Navn	Gylletank 1
	Gylletank 2
Staldafsnit, Lervangvej 13	
Navn	Eksisterende sostalde
	Ny farestald
ArealType	Udbringning
Økologiske forbindelser	Områder med særlige økologiske forbindelser
	Potentielle naturbeskyttelse sområder
Beskyttet natur (§3)	Eng
	Hede
	Mose
	Overdrev
	Strendeng
	Sø
	"Anden kvelestoføl som naturområde"
	Pot. ammoniakfølsom skov
	EF habitat områder
	EF fuglebeskyttelsesområder
	Ramsarområder

Ringkøbing-Skjern Kommune
 Land, By og Kultur
 Tøften 6, 6880 Tarm
 Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 5b: Natur

Dato: 15-05-2014
 Målestok: 1:24.000
 Skala: 1:24.000

© GeoInformation og Rindingsvej, Skjern Kommune
 Kartet er udarbejdet af GeoInformation, Skjern Kommune
 Måske kan det være interessant at se

Signatur

Opbevaringslagre, Lervangvej 13

- Havn
 - Gylletank 1
 - Gylletank 2

Staldafsnit, Lervangvej 13

- Havn
 - Existerende sostalde
 - Ny forestald

ArealType

- Udbningning

Fosforklasser

- Fosforklasse II
- Fosforklasse I / III

Lavbundsarealer

- Forsforoverbelastet Natura2000 område
- Ikke omfattet af okkerklasse
- Omfattet af okkerklasse I

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

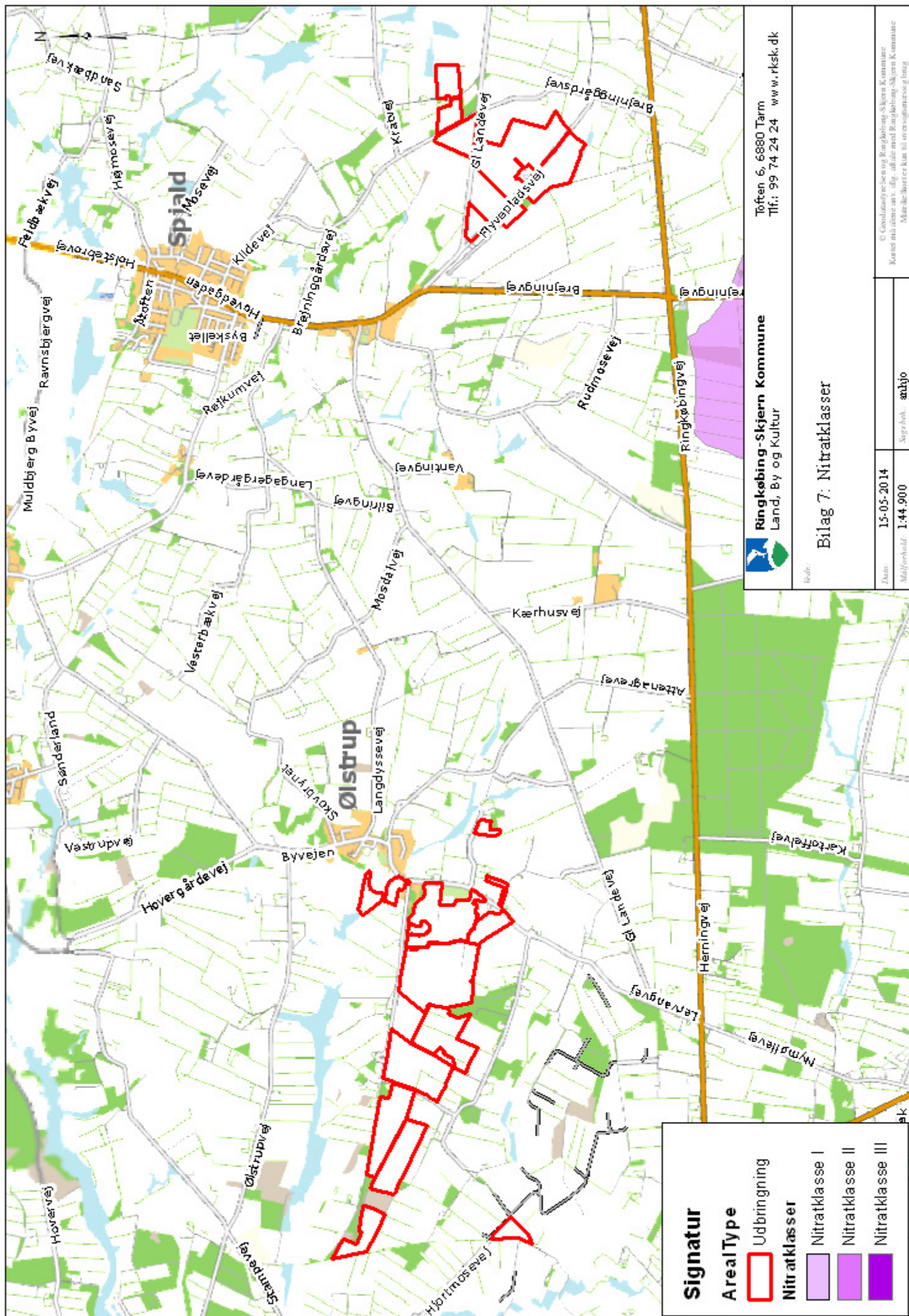
Tøften 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 6 Fosforklasser og lavbundsarealer

Dato: 15-05-2014
Målforskel: 1:44 900

Signatur: anlyjo

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kartet må ikke anv. dgl. udle til Ringkøbing-Skjern Kommune
Måskefortæller kan til oversættelse g lings

Ringkøbing-Skjern Kommune
 Land, By og Kultur

Tøften 6, 6880 Tarm
 Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 7: Nitratklasser

Dato: 15-05-2014 Målfarvold: 1:44 900		Signatur: anlyjo
--	--	------------------

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
 Kartet må ikke anv. dgl. uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune
 Måskefortæller kan til oversigtsses på link

Signatur

Areal Type

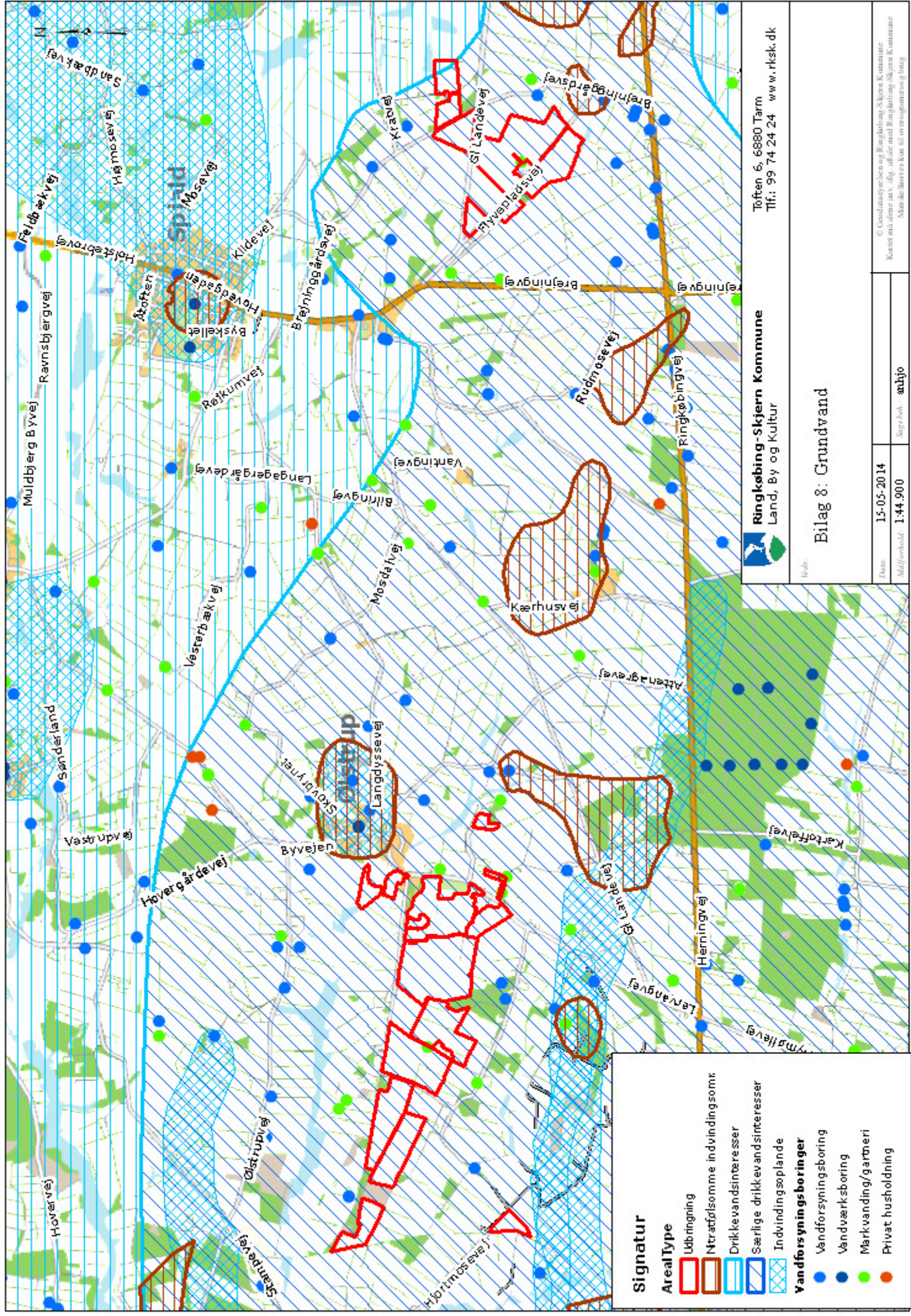
 Udbringning

Nitratklasser

 Nitratklasse I

 Nitratklasse II

 Nitratklasse III

Signatur

Arealtype

- Udbrugging
- Nærafisomme indvindingsomr.
- Drikkevandsinteresser
- Særlige drikkevandsinteresser
- Indvindingsplanide

Vandforsyningsboringer

- Vandforsyningsboring
- Vandværksboring
- Markvanding/gartneri
- Privat husholdning

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Tøften 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 8: Grundvand

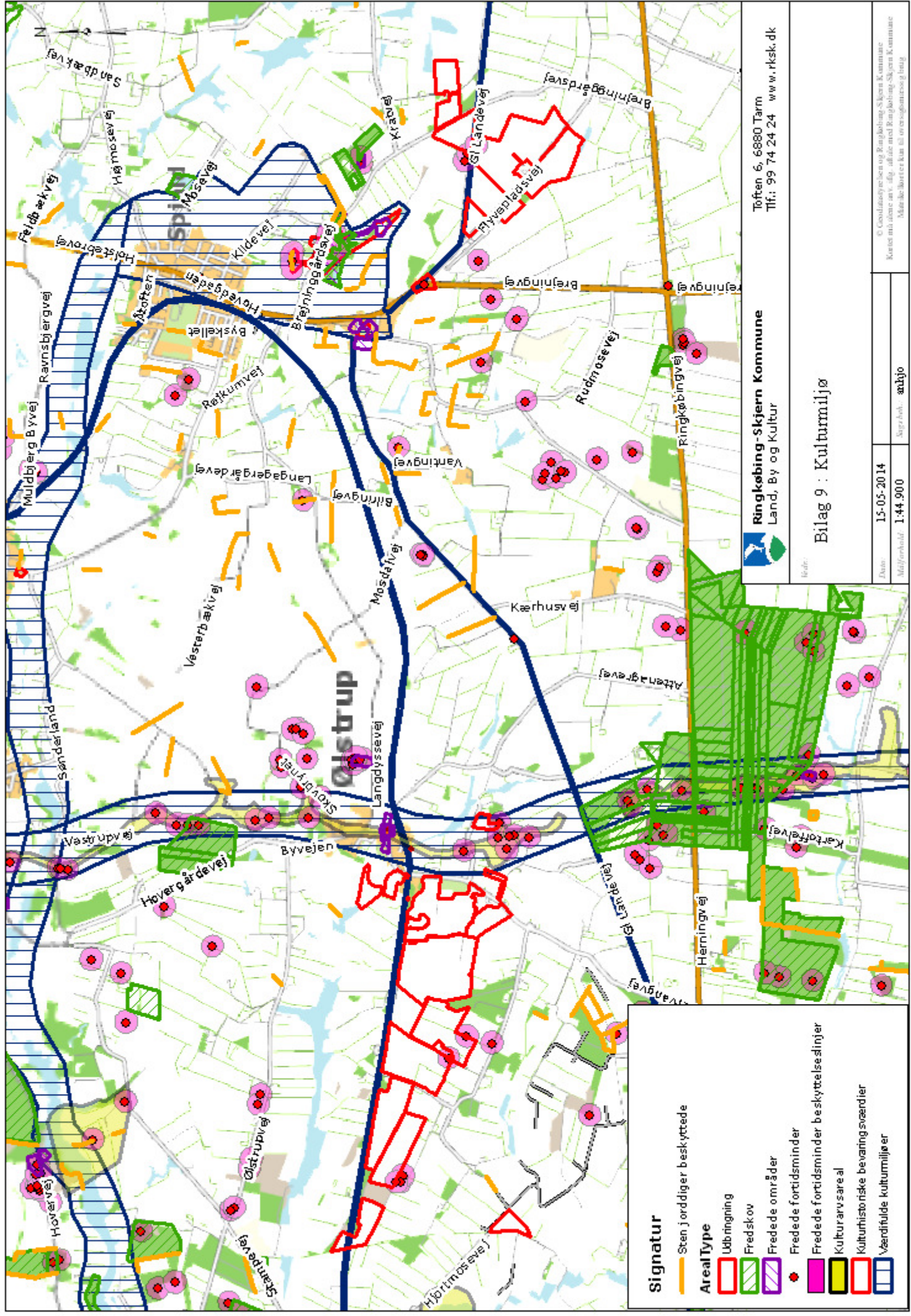
Redt:

Dato: 15-05-2014

Målforskel: 1:44 900

Signatur: anlyjo

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kartet må ikke anv. dgl. uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune
Måskefortæller kan til overenskomst gælde

Signatur

- Sten jorddiger beskyttede
- Arealtype**
- Udbringning
- Fredskov
- Fredede områder
- Fredede fortidsminder
- Fredede fortidsminder beskyttelseslinjer
- Kulturarvsareal
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Værdifulde kulturmiljøer

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

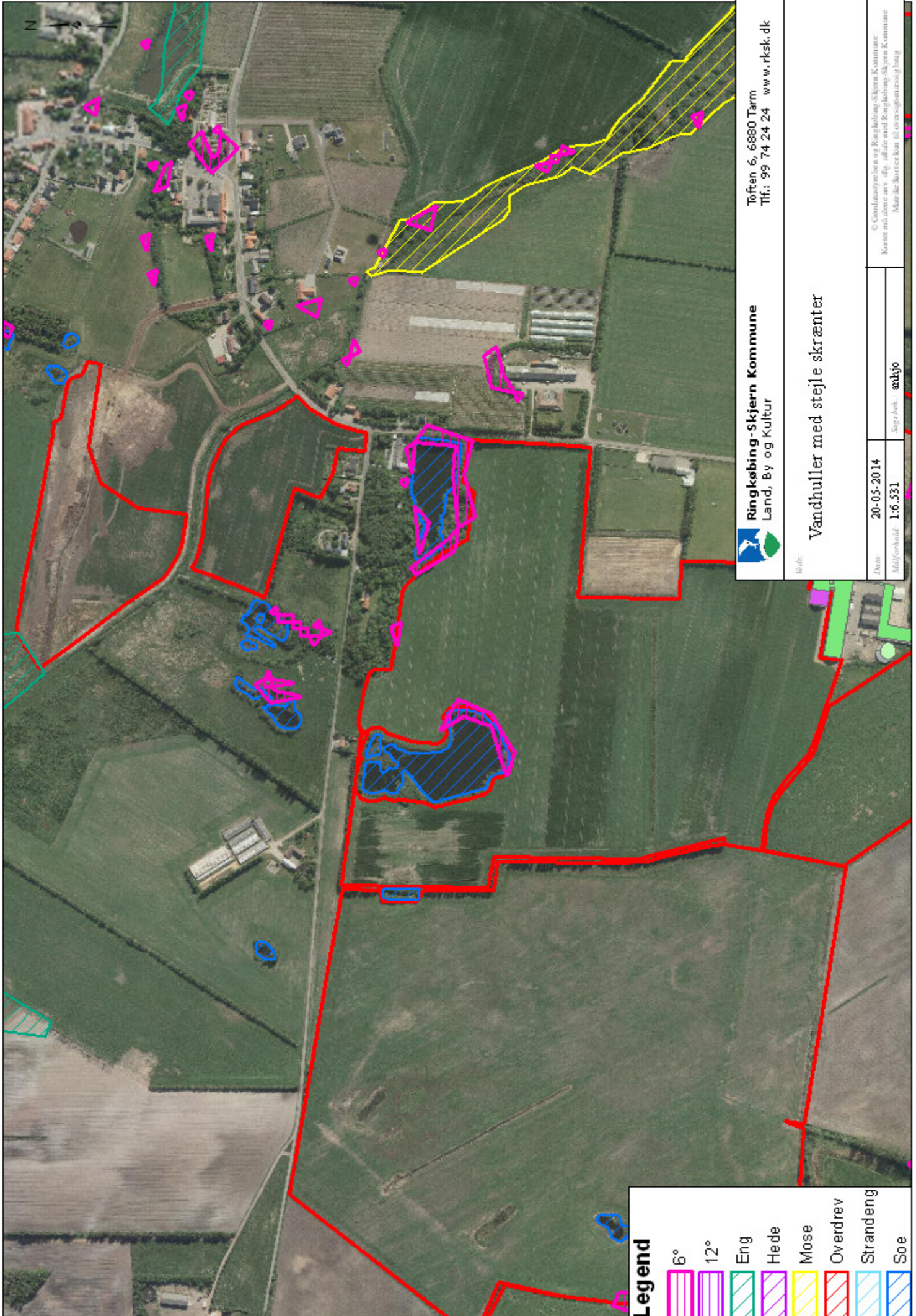
Tøften 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Bilag 9 : Kulturmiljø

Dato: 15-05-2014
Målforsk. 1:44 900

Skrevet af: anja

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anv. dgl. uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune
Måske kan det være interessant at se

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur

Tøftens 6, 6880 Tarm
Tlf.: 99 74 24 24 www.rksk.dk

Vandhuller med stejle skrænter

Rede:

Dato: 20-05-2014

Målestok: 1:6.531

Suppl. av.: anlyjo

© Geodatastyrelsen og Ringkøbing-Skjern Kommune
Kortet må ikke anv. dgl. udle til Ringkøbing-Skjern Kommune
Måskeforter kan til oversigtsses g. linje

Legend

- 6°
- 12°
- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Strandeng
- Soe

Bilag 11: Beskrivelser af nærmeste Natura 2000 områder

Stadil Fjord

Kimmelkær Landkanal er udpeget som EF-habitatområde (H178). Kimmelkær Landkanal er beliggende på gammelt marint forland, hvor landskabet veksler mellem bakkeøer og lavere liggende marint forland. Kanalen løber ud i Tim Å, kort før Tim Å løber ud i Stadil Fjord.

Udpegningen som habitatområde er sket med det formål at beskytte den fredede vandplante vandranke. Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Kimmelkær Landkanal" er næringsstofbelastning fra de omgivende landbrugsarealer og konkurrence fra andre arter en trussel mod vandranke. Prognosen er dog gunstig, eller vurderet gunstig for Vandranke i Kimmelkær Landkanal, da bestanden her er stor og i de senere år har været stigende. Vurdering af bevaringsstatus som gunstig er under forudsætning af at kanal fortsat grødeskæres og oprenses.

Kimmelkær Landkanal er sammen med Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord udpeget som EF-habitatområde (H59).

Stadil Fjord er sammen med Vest Stadil Fjord udpeget som EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde (H59, F41, R3).

Udpegningen af habitatområde (H59) er foretaget på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 59		
Naturtyper:		
<ul style="list-style-type: none">• Lagune (1150)*• Grå/grøn klit (2130)*• Klithede (2140)*• Søbred med småurter (3130)• Kransnålalge-sø (3140)• Næringsrig sø (3150)• Vandløb (3260)• Våd hede (4010)• Tør hede (4030)• Sur overdrev (6230)*• Riggær (7230)		
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096)	Odder (1355) Vandranke (1831)

Udpegningen af fuglebeskyttelsesområdet Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord (F41) er foretaget på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 41		
(Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y Pibesvane (A037) T Sangsvane (A038) T Kortnæbbet gås (A040) T Grågås (A043) T Bramgås (A045) T Krikand (A052) T	Spidsand (A054) T Skeand (A056) T Rørhøg (A081) Y Plettet rørvagtel (A119) Y Pomeransfugl (A139) T Sortterne (A197) Y

Stadil Fjord er et tidligere fjordområde. I søen findes den langstrakt ø, Hindø, der medvirker til at søen naturligt er inddelt i 2 bassiner beliggende henholdsvis syd og nord/vest for selve øen. Stadil Fjord afvander til Ringkøbing Fjord via Vonå. Denne forbindelse betyder, at især Stadil Fjords sydlige bassin påvirkes af indstrømmende saltholdigt vand i perioder.

Stadil Fjord huser 52 forskellige arter af undervandsplanter og hører til et af Danmarks mest artsrige vandområder og endda måske den artsrigeste lagunesø af alle. En væsentlig årsag til den store artsrigdom er, at lagunen er forholdsvis lav og klarvandet.

Vest Stadil Fjord er også et tidligere fjordområde, hvor vandstanden ved pumpning sænkes til 1,4 m under det gennemsnitlige niveau i de danske have. To tredjedele af arealet er i dag omdriftsjord, mens rørskov og åbne vandflader dækker den sidste tredjedel.

Området består i dag af tre adskilte vandområder, Nordre Dyb, Mellem Dyb og Søndre Dyb, hvis miljøtilstand er indbyrdes forskellige. I 1974 blev Vest Stadil Fjord fredet. De fredede arealer er udpeget som værende af stor landskabelig, biologisk og friluftsmæssig værdi.

Søndre Dyb har karakter som en næringsrig sø, hvilket også ses af en betydelig mindre artsdiversitet mht. undervandsplanterne sammenlignet med Mellem Dyb og Nordre Dyb. Mellem Dyb har en meget artsrig undervandsvegetation med i alt 40 arter af undervandsplanter og flydebladsplanter registreret. I Mellem Dyb har der gennem en årrække ynglet 6-8 par sortterne, der på nationalt plan er en sjælden ynglefugl. I Nordre Dyb er der registreret i alt 23 arter af undervandsplanter og flydebladsplanter.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Stadil og Vest Stadil Fjord" udgør næringsstofbelastning en alvorlig trussel på trods af, at miljøtilstanden i Stadil Fjord, Mellem Dyb og Nordre Dyb vurderes at være god på nuværende tidspunkt. Den luftbårne kvælstofbelastning er anslået til at overskride den laveste ende af tålegrænsen for arealer med klithede og naturtypen søer med kransålgær.

For klithede er tilgroning med uønsket opvækst af træer og buske en trussel og tilgroning med især tagrør er en trussel mod ynglepladsen for sortterne. Den fysiske påvirkning i form af rørhøst kan påvirke fugle knyttet til rørskov negativt. For fugle på udpegningsgrundlaget er det af betydning for rørdrum, rørhøg og tildels plettet rørvagtel. Mink og andre prædatorer er en trussel for yngleforekomster af sortterne i området

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Stadil Fjord og Vest Stadil Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype, eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Bæklampret, odder, rørdrum, rørhøg, sangsvane, kortnæbbet gås, grågåse, bramgåse, krikand, skeand og pomeransfugl
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Kransålgæsø (Nordre Dyb, Mellem Dyb og Søndre Dyb), Klithede, vandranke, vandløbene, pibesvane, spidsand og plettet rørvagtel
Ukendt	Næringsrig sø, havlampret, rigkær og sortterne

Ringkøbing Fjord

Størstedelen af Ringkøbing Fjord, nærmere bestemt området syd for en linje mellem Ringkøbing og Hvide Sande inkl. den yderste del af Skjern Å, er udpeget til EF-habitatområde (H61, H62), EF-fuglebeskyttelsesområde (F43) og Ramsarområde, (R2).

Området er karakteriseret af den store lavvandede brakvandsfjord og de tilhørende strandensarealer, hvoraf nogle er græssede af kreaturer og andre ligger som urørt rørskov. På vestsiden af fjorden ligger rækken af klitter som afgrænser fjorden fra Vesterhavet. Her findes en flot mosaik af grøn og grå klit blandet med klithede og fugtige

klitlavninger. Fjorden har forbindelse til Vesterhavet gennem slusen ved Hvide Sande. I den østlige del af Ringkøbing Fjord ligger den ofte oversvømmede ø, Klægbanken, der er bevokset med tagrør, samt strandsump- og strandengsplanter. På fjordens østside har Skjern Å sit udløb.

Der er knyttet en række plante og dyrearter til fjorden. Her kan nævnes bl.a. at både flod- og havlampret, maj- og stavsild samt laksen benytter fjorden i forbindelse med deres vandring til potentielle ynglelokaliteter i vandløbene. Odderen er ligeledes at finde flere steder i tilknytning til fjorden og planten vandranke findes i to kanaler, som løber ud i den sydlige ende af fjorden.

Fjorden udgør også et af landets vigtigste yngle- og rasteområder for en lang række fugle. Rørdrum og skestork yngler i rørskovsområderne og ternerne yngler på strandene og de lave øer i fjorden. Svaner, gæs og ænder bruger fjorden som rasteområde i træksæsonen. Det samme gør en række af rovfuglene, dog med undtagelse af rørhøg som yngler i områderne langs fjorden. Tipperhalvøen er landets vigtigste yngle- og rasteområde for en række truede engfugle. Således yngler en stor del af den danske bestand af alm. ryle og brushane på Tipperhalvøen.

Udpegningen som EF-habitatområde er sket på grundlag af følgende naturtyper og arter:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130) Lagune (1150) * Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) * Klithede (2140) * Havtornklit (2160) Grårisklit (2170) Klitlavning (2190)	Kransnålaige-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Surt overdrev (6230)* Tidvis våd eng (6410) Tørvelavning 7150) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095) Flodlampret (1099) Majsild (1102) Stavsild (1103)	Laks (1106) Odder (1355) Vandranke (1831)

Udpegningen som EF-fuglebeskyttelsesområde er sket på grundlag af følgende arter:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43 (Y: ynglefugle, T: trækfugle)		
Fugle:	Rørdrum (A021) Y Skestork (A034) Y Knopsvane (A036) T Pibesvane (A037) T Sangsvane (A038) T Kortnæbet gås (A040) T Grågåse (A043) T Bramgåse (A045) T Mørkbuget knortegås (A046) T Gravand (A048) T Pibeand (A050) T Krikand (A052) T Spidsand (A054) T Skeand (A056) T Hvinand (A067) T	Stor skallesluger (A070) T Havørn (A075) T Rørhøg (A081) Y Blå kærhøg (A082) T Vandrefalk (A103) T Plettet rørvagtel (A119) Y Blisshøne (A125) T Klyde (A132) T/Y Almindelig ryle (A149) T/Y Brushane (A151) Y Lille kobbersnepe (A157) T Splitterne (A191) Y Fjordterne (A193) Y Havterne (AA194) Y Mosehornugle (A222) Y

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen" er arealreduktion eller fragmentering for rigkær og tørvelavning en trussel. Den luftbårne kvælstofdeposition overskrider den laveste ende af tålegrænsen for klitnaturtyperne tør hede og tørvelavning. Udtørring som følge af dræning og grøftning udgør især en trussel mod strandengene og de ferske enge. Næringsstoffbelastning af kystlagunen Ringkøbing Fjord udgør en alvorlig trussel, og der er stadig en for stor tilførsel af næringsalte fra oplandet.

På en række lysåbne naturtyper er opvækst, eller tilgroning med uønsket træer, buske og/eller invasive arter en trussel. Manglende pleje/afgræsning af arealer med strandeng,

eller fersk eng er et problem for en række af de ynglende fugle, samt af de rastende og fouragerende trækfugle. Slusepraksis i Hvide Sande har en stor indflydelse på saliniteten af fjordvandet og vandstanden i fjorden. Udover lagune naturtypen er specielt strandengene afhængige af saltvandspåvirkning og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor til slusepraksis.

Mange arter, især ynglefugle, stiller også specifikke krav til salinitet og vandstandsforhold. Fysisk påvirkning som følge af nuværende og tidligere regulering og vedligeholdelse betyder, at flere af de nedre dele af de mindre vandløb i området generelt er præget af fysiske dårlige forhold. Forstyrrelse i form af menneskelig aktivitet kan udgøre en trussel mod fuglene. Rovdyr i form af bl.a. ræv og mink er en trussel mod flere af de ynglende fuglearter.

Ifølge "Natura 2000 plan 2009-2015, Ringkøbing Fjord" er naturtyperne og arter inden for Natura 2000-området vurderet til at have de prognoser, der er angivet i nedenstående tabel. Bevaringsstatus for naturtyper og arter er en vurdering af, hvordan deres tilstand vil være i fremtiden, såfremt der ikke sker ændringer i udnyttelsen og i de trusler, der eksisterer i dag. Der er tale om en prognose for arternes og naturtypernes udviklingsretning.

Prognosen	Naturtype eller art
Gunstig, eller vurderet gunstig	Odder, rørdrum, skestork, rørhøg, havørn, blå kærhøg, vandrefalk, krikand, grågås, bramgås, lille kobbersneppe og laks
Ugunstig, eller vurderet ugunstig	Lagune (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen), strandeng, arealer med klitnaturtyper, vandløb, tør hede, tørvelavning, rigkær, vandranke (Falen Å), plettet rørvagtel, almindelig ryle, klyde, brushane, splitterne, havterne, fjordterne, knopsvane, sangsvane, pibesvane, kortnæbbet gås, mørk- buget knortegås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, hvinand og blishøne
Ukendt	Flodmundinger, kransnålalge-sø, næringsrig sø, brunvandet sø, damflagermus, havlampret, flodlampret, stavsild, majsild, stor skallesluger og mosehormugle

BILAG 12: BAT Emissionsniveau

BILAG 1.

MST vejledende BAT-niveau Lervangvej 13, Ølstrup, 6950 Ringkøbing.

Ammoniak

Eksisterende og nyt anlæg

1350 årssøer

Nye farestier: $2,53 \times 0,3 \times 318 = 241,362$

Eks. Farestier (fuldspalter): $794 \times 1,43 = 1135,42$

Eks. Farestier (fuldspalter løsgående): $238 \times 1,43 = 340,34$

Eksisterende drægtighedsstald: $1350 \times 2,11 = 2848,5$

} **4565,62**

Ammoniaktab fra ansøgningen: **4626,21**

Der er således en overskridelse af det vejledende emissionsniveau på 60,59 kg N/år, hvilket henhører under bagatelgrænsen. BAT-niveauet vurderes overholdt.

Fosfor

	Antal DE	BAT kg P/DE	BAT
Søer	313,95	23	7220,85
I alt	313,95		7220,85

Fosfor ab lager i ansøgningen: kg P 7157,85

Det vejledende emissionsniveau for fosfor er således overholdt.